

Написання складних прикметників разом і через дефіс

Урок української мови в 6 класі

Шестикласнику! На цьому уроці ти

★ поглибиш знання про способи творення прикметників, зокрема про складання основ

★ навчишся правильно писати складні прикметники, знаходити і виправляти помилки у написанні складних прикметників

Пригадай

Способи творення прикметників

Префіксальний

Суфіксальний

Префіксально-
суфіксальний

Складання
основ

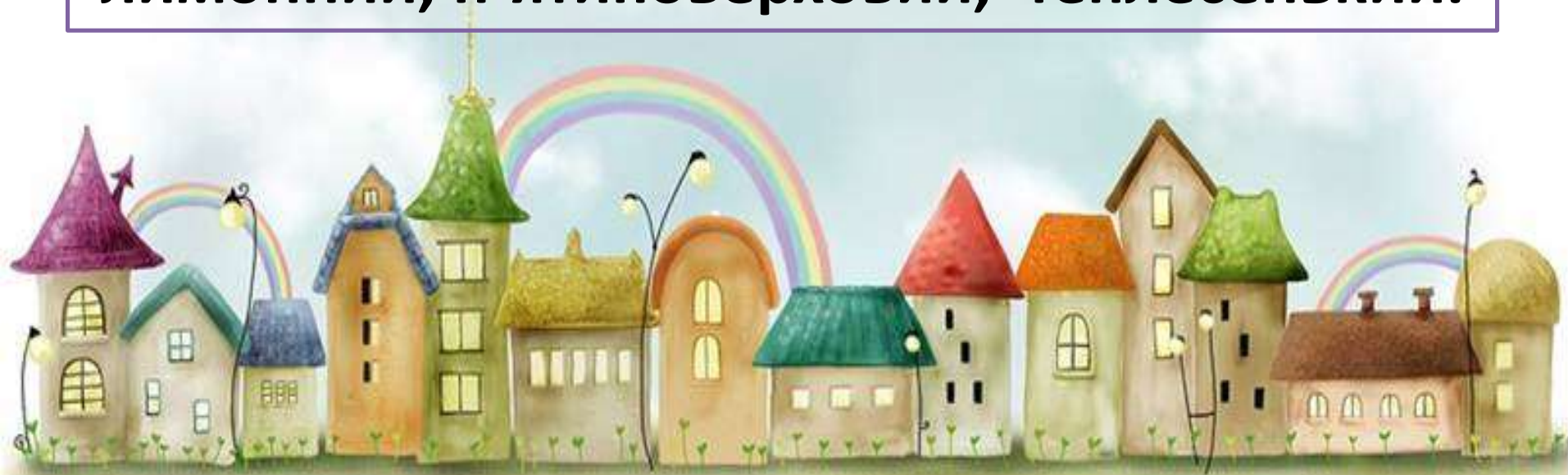

Перевір свої знання

Спиши. Виконай словотвірний розбір прикметників.
Яким способом вони утворилися?

**Беззубий, холодний, щоденний, безбарвний,
лимонний, п`ятиповерховий, теплесенький.**

Перевір

Беззубий, холодний, щоденний, безбарвний,
лимонний, п`ятиповерховий, теплесенький.

Зарядка для очей

Дослідження-спостереження

Записати в зошиті наведені прикметники, визначити, з яких частин вони складаються.

Вагоноремонтний, дзвінкоголосий, чорнобровий, шестирічний, всесвітній.

Висновок

Разом пишуться складні
прикметники, утворені від слів, які
залежать одне від одного і між ними
не можна поставити сполучник і .

Дослідження-спостереження

Записати в зошиті наведені прикметники.

Мовно-літературний, інженерно-технічний, хіміко-технологічний.

Чи можна поставити між частинами цих прикметників сполучник і ?

Висновок

Через дефіс пишуться:

а) складні прикметники, утворені від слів, які не залежать одне від одного і між ними можна поставити сполучник і;

Дослідження-спостереження

Записати в зошиті наведені прикметники.

Темно-зелений, біло-рожевий, світло-зелений, ніжно-бузковий, південно-західний, кисло-солодкий.

Що означають ці прикметники?

Висновок

через дефіс пишуться:

б) складні прикметники, що означають відтінки кольору або смаку, поєднання кольорів;

в) складні прикметники, що означають назви проміжних сторін світу.

Розв`яжи мовну задачу

Чому *жовтогарячий*, *червоногарячий*
пишуться разом ?

Розв`яжи мовну задачу

Чому прикметник **білосніжний** пишеться разом, а **сніжно-білий** - через дефіс?

Розв`яжи мовну задачу

Чому прикметник **машинно-тракторний**
(завод) пишеться через дефіс, а
машиннобудівний (завод) - разом?

Зарядка для очей

Дослідження - відновлення

Від наведених сполучень слів утвори складні прикметники.

Записати їх у дві колонки.

Гострий верх, блідний і рожевий, чорні брови, східні слов`яни, білий сніг, сільське господарство, обробляти дерево, мовний і літературний, газетний і журнальний, правий берег, жовтий і гарячий, блакитний і синій.

Перевір

Разом

- Гостроверхий
- чорнобровий
- східнослов`янський
- білосніжний
- сільськогосподарський
- деревообробний
- правобережний
- жовтогарячий

Через дефіс

- блідо-рожевий
- мовно-літературний
- газетно-журнальний
- блакитно-синій

Запиши складні прикметники у два стовпчики:

1) ті, що пишуться через дефіс;

2) ті, що пишуться разом.

Брудно/зелений, лісо/степовий, південно/східний,

південно/американський, льоно/збиральний,

весняно/літній, прямо/кутний, плямисто/сірий,

лікувально/оздоровчий, плодово/ягідний, рудо/волосий,

магнієво/алюмінієвий, сто/метровий, поле/захисний, шляхо/провідний,

громадсько/політичний.

Завдання з ключем

Якщо ви правильно виконали завдання, то з третіх букв записаних слів складається початок вислову Т.Г.Шевченка: «.....і свій шлях широкий».

Перевір

- Брудно-зелений
- південно-східний
- весняно-літній
- плямисто-сірий
- лікувально-оздоровчий
- плодово-ягідний
- магнево-алюмінієвий
- громадсько-політичний.
- лісостеповий
- південноамериканський
- льонозбиральний
- прямокутний
- рудоволосий
- стометровий
- полезахисний
- шляхопровідний.

Вислів Т.Г.Шевченка: « У всякого своя доля і свій шлях широкий»

Навчальне редагування

Виправити помилки в реченнях. Записати, позначити орфограми.

1. Жовто-гаряча ягітка плода розкрилась, і с неї визирало блескуче вічко насіня.
2. Тут були темно зелені гарбузи у яскраво жовтих плямах.
3. Восени обліпіха дарує оранжево жовті ягоди с присмаком ананасів.

Перевір

1. Жовтогаряча ягідка плода розкрилась, і з неї визирало блискуче вічко насіння.
2. Тут були темно-зелені гарбузи у яскраво-жовтих плямах.
3. Восени обліпіха дарує оранжево-жовті ягоди з присмаком ананасів.

**Сьогодні
на уроці**

Я

пригадав...

дізнався...

навчився...

потренувався...

запам'ятав...

Написання складних прикметників разом і через дефіс

Виконала

Бученко Ірина Василівна,
учитель української мови та
літератури

СШ № 210

Оболонського району м. Києва

